

Сертифікат

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР «АГРООСВІТА»

МОРДВАНЮК М. О.

УЧАСНИК II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«КЛІМАТИЧНІ ЗМІНИ ТА СІЛЬСЬКЕ
ГОСПОДАРСТВО. ВИКЛИКИ ДЛЯ АГРАРНОЇ НАУКИ
ТА ОСВІТИ»

В.о. директора

Т.Д. Іщенко

НМЦ 38282994/№442-19

10-12 квітня 2019 року

УДК 635.657:631.559:631.8

МОРДВАНЮК М.О., асистент

Вінницький національний аграрний університет

ПРОДУКТИВНІСТЬ НУТУ ЗАЛЕЖНО ВІД ВПЛИВУ ІНОКУЛЯНТІВ ТА МІКРОДОБРІВ

Ринок нішевих культур стрімко розвивається у всьому світі. Залежно від попиту, в різні роки збільшуються площі під посів коріандру, гірчиці, люпину, сафлору, вики та інших високорентабельних культур. Протягом останніх трьох років спостерігають позитивну динаміку посівних площ під нутом, або, як його ще називають, турецьким горохом. На сьогодні світові посіви займають до 13 млн га. Найбільше нуту вирощують в Індії – до 70 % усіх площ, ще 5–10 % – в Австралії, до 5 % – в Пакистані і близько 4 % – в Туреччині. Україна також вирощує нут, хоча і не в таких масштабах, але враховуючи що споживання нуту в світі щороку збільшується, існують всі передумови для збільшення посівних площ у нашій країні та наближення до країн лідерів у його вирощуванні. Ринок посівного нуту нараховує в Україні близько 25 сортів, всі вони генетично стійкі до посухи та спеки це значна перевага над іншими бобовими. Тому купити насіння нуту на сьогоднішній день нескладно.

Нут є найбільш посухо- та жаростійкою культурою серед бобових культур. Для його вирощування не потрібно великих витрат водних ресурсів, що вкрай важливо, враховуючи нестабільні опади останніх років.

Незважаючи на суттєве зниження ціни нуту з весни 2018 року, спостерігається стабільний попит за цінами 12-20 тис. грн за тону залежно від якості та калібру. Урожай нуту на рівні 18-20 ц/га за вартістю перевищує 60 ц/га озимої пшениці, яка зараз має найвищу ціну за останні п'ять років. 20 ц нуту – це 35 ц соняшнику. Тобто, незважаючи на зниження цін на нут, стабільні господарства продовжують його вирощувати та отримують значні прибутки. Ці факти є доказом виняткової прибутковості цієї бобової культури.

Разом із зниженням цін на товарний нут – відповідно зменшилася і ціна на високопродуктивне насіння, тобто 2019 рік є дуже вдалим, щоб придбати насіння та увійти у культуру. Середня собівартість виробництва однієї тонни нуту в умовах цього року становить 230-380 \$, залежно від рівня технології та врожайності, при цьому ціна реалізації становить від 450 до 720 \$ за тону. Спад ціни та попиту, які ми бачили впродовж літа-осені 2018 року, закінчився і на сьогодні попит значно виріс, а за ним росте і ціна. Враховуючи погані прогнози на врожайність нуту в Індії, – є всі підстави для подальшого зростання ціни. Український нут користується попитом у таких країнах, як Індія, Пакистан, Туреччина, Йорданія, Єгипет і Саудівська Аравія.

Серед переваг нуту варто виокремити його поживну та біологічну цінність. Насіння нуту, яке містить до 31 % білка і до 7 % олії, має добрі смакові властивості, і його можна використовувати як на корм тваринам, так

і для харчування людей, особливо дітей. Здатність нуту фіксувати азот із повітря дає можливість збагатити ґрунт біологічним азотом, який є екологічно чистим, що високо ціниться у багатьох країнах світу. У симбіозі з азотфіксуючими бактеріями нут здатен засвоїти 80–150 кг/га азоту у діючій речовині.

Дослідженнями Л.М. Гончара, О.М. Щербакової, проведеними у стаціонарному досліді, на чорноземі типовому малогумусному грубопилувато-суглинковому, встановлено, що оброблення насіння бульбочковими бактеріями є ефективним прийомом щодо підвищення схожості насіння нуту шляхом активації окисно-відновних процесів у насінні. У процесі досліджень установлено, що залежно від передпосівної обробки насіння інокулянтном Біомаг нут та позакореневих підживлень мікродобривом Урожай бобові певних змін зазнали кількісні показники рівня симбіотичної діяльності посівів, зокрема, кількість бульбочок та їхня маса.

Максимальна кількість та маса бульбочок у досліді за період проведення досліджень формувалась у фазу кінець цвітіння, при цьому тенденція збереглася. Найбільша кількість бульбочок у середньому 39,2 шт./рослину із масою 611,4 мг/рослину на коренях рослин зафіксовано на варіанті, де використовували передпосівну обробку насіння інокулянтном Біомаг нут та дворазове підживлення мікродобривом Урожай Бобові, що перевищувало контроль відповідно на 14,7 шт./рослину і 204,6 мг/рослину.

Застосування передпосівної обробки насіння інокулянтном Біомаг нут та позакореневих підживлень мікродобривом Урожай Бобові сприяло підвищенню приросту до контролю відповідно – 0,96 т/га (32,8 %). Отже, активізація рослинно-мікробної взаємодії є потужним чинником підвищення продуктивності агроценозу. Необхідне широкомасштабне застосування екологічно доцільних технологій з використанням біопрепаратів, що є важливою перспективою одержання високоякісної конкурентоспроможної сільськогосподарської продукції, збереження родючості ґрунту та навколишнього середовища.

Використання сучасних агроекологічних прийомів досліджень з урахуванням стійкості до негативних чинників сприятимуть розвитку рослин нуту в умовах зміни клімату.